

Meer bronsgroen eikenhout in Limburg

Limburgse aanpak Bossen

provincie limburg

De gezondheid en kwaliteit van bossen in Limburg staan onder druk. Bossen en bomen zijn belangrijk voor planten en dieren, het klimaat en een mooie leefomgeving. De ambitie van de Provincie Limburg is dat er de komende bijna 10 jaar beter en meer bos komt. Kortom, we gaan voor meer bos én het beter beschermen, beleven en benutten van het Limburgse bos.

Inhoudsopgave

De Limburgse bossen / 5

1. **Beter bos / 7**
2. **Meer bos / 10**
3. **Meervoudig gebruik van bos / 13**
4. **Meer draagvlak voor bos / 16**

De Limburgse bossen

Vijftien procent van Limburg is begroeid met bos. Dat is een oppervlakte van 34.500 hectare. Het overgrote deel van de bossen ligt in Noord- en Midden-Limburg, namelijk 80 procent. Zuid-Limburg, waar de meeste mensen wonen, is een van de bosarmste gebieden in Nederland. Maar deze bossen zijn vaak wel uniek voor de provincie én Nederland, door hun ligging op hellingen met een kalkbodem.

3500 hectare extra bos

Volgens het Klimaatakkoord en de Nationale Bossenstrategie moet er vóór 2030 in Nederland tien procent bos bijkomen. Voor Limburg komt dat neer op zo'n 3500 hectare meer bos, de oppervlakte van ongeveer 5000 voetbalvelden. Er moet niet alleen meer bos komen. Bossen moeten ook versterkt, duurzaam beheerd en gevarieerder worden en klaar zijn voor het veranderende klimaat.

Limburgse aanpak Bossen

De Provincie heeft in december 2022 een plan vastgesteld om in de periode 2023-2030 bossen te versterken, te laten groeien en beter te gebruiken: de 'Limburgse aanpak Bossen'. In dat plan staan vier belangrijke ambities:

1. Beter bos
2. Meer bos
3. Meervoudig gebruik van bos
4. Meer draagvlak voor bos

Hierna leggen we uit wat deze ambities betekenen en hoe we ze willen bereiken.

1. Beter bos

Met de ambitie 'Beter bos' willen we bossen behouden, verbeteren en gezonder maken. Zo zorgen we ervoor dat er meer planten en dieren kunnen leven en ook dat het bos meer koolstof kan opslaan en water kan vasthouden in de bodem.

Het behouden en beschermen van oude, waardevolle en bijzondere bossen is erg belangrijk. Daarom krijgen deze meer aandacht. Het duurt namelijk lang voordat een nieuw bos zich heeft ontwikkeld tot het niveau van een oud bos. In deze bossen leven veel planten en dieren. Bossen helpen ook bij het tegen gaan van klimaatverandering. We zorgen actief voor toezicht en handhaving om de omvang én de kwaliteit van deze bossen te behouden.

Om bossen sterker te maken, willen we verzuring en verdroging van bosbodems afremmen en de bodemkwaliteit verbeteren. Dat doen we onder andere door de stikstofdepositie – de neerslag van stikstofverbindingen – te verminderen, overbemesting tegen te gaan en de natuurlijke processen in de bodem te ondersteunen. Dat doen we door zoveel mogelijk natuurvriendelijke maatregelen toe te passen. Deze maatregelen hangen af van de plaatselijke omstandigheden.

Om bossen te behouden en te versterken, is het belangrijk ze duurzaam te beheren. Door bestaande én nieuwe bossen gezond ouder te laten worden, neemt de biodiversiteit toe en blijft de variatie aan planten en dieren behouden. Daarvoor stimuleren we natuurlijke verjonging en bestrijden we planten die gaan overheersen. Ook zorgen we voor nieuwe bomen die beter tegen een warmer, droger klimaat kunnen. We noemen dat 'klimaatlim' bosbeheer.

2. Meer bos

‘Meer bos’ richt zich op het vergroten van het huidige bosgebied. Met die ambitie dragen we bij aan het opslaan van koolstof in het hout en het herstellen van de kwaliteit van de natuur. Meer bos in de buurt van steden en dorpen is ook gunstig voor het welzijn van mensen. Het zorgt voor minder hittestress en voor mogelijkheden om te wandelen of te fietsen.

We willen in totaal 3500 hectare extra bosgebied creëren. Aan de ene kant door spontane bosontwikkeling en het bevorderen van natuurlijke processen. Aan de andere kant door de aanplant van nieuwe bomen. Open landschappen bieden grote kansen om nieuw bos te realiseren. Denk daarbij aan landbouwgronden en bestaande graslanden met minder natuurwaarden, liefst grenzend aan bestaand bos.

We willen zorgen voor meer bos in beekdalen en in de overgangszones tussen landbouw en natuur. Daardoor loopt dit landgebruik geleidelijk in elkaar over of ontstaat er een mix. Ook kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden door bos en natuurstroken in verbindingzones aan te leggen. Nieuw bos in het beekdallandschap draagt bij het aan het herstellen van de watersystemen en maakt beekdalen klimaatbestendiger. Samenwerking met het Waterschap Limburg is daarbij belangrijk.

Tot slot moet er flink meer bos en groen komen rondom en in steden en dorpen. Dat vergroot de leefbaarheid, zorgt voor mogelijkheden voor recreatie, vermindert wateroverlast en gaat hittestress tegen.

3. Meervoudig gebruik van bos

‘Meervoudig gebruik van bos’ gaat over bos tegelijkertijd voor meerdere dingen benutten en gebruiken (multifunctioneel gebruik). Met deze ambitie dragen we bij aan de klimaatdoelen en de variatie aan planten- en diersoorten. We willen deze zogenaamde multifunctionele bossen ook beter benutten voor recreatie en houtoogst. Daarnaast zijn voor de productie van voedsel specifieke vormen van bosbouw van belang. Bijvoorbeeld agroforestry (boslandbouw) en de inzet van voedselbossen.

Recreatie

Een gezonde en groene leefomgeving is belangrijk voor de mens. Bossen en bomen spelen daarin een belangrijke rol. Veel mensen genieten graag in hun vrije tijd van het bos. Daarom willen we de aantrekkelijkheid van bestaande bossen behouden en verbeteren, maar ook zorgen voor meer bosgebied waar mensen kunnen wandelen, fietsen en ontspannen. Vanaf de corona-uitbraak in 2020 tot en met 2022 is het bezoek aan natuur, parken en vooral bossen sterk toegenomen.

De meest kwetsbare bosgebieden willen we daarbij beschermen door deze te scheiden van drukke recreatieve activiteiten. Ook is het belangrijk om een goede balans te vinden tussen verschillende groepen recreanten, zoals mountainbikers, fietsers, wandelaars en ruiters. Dat kan bijvoorbeeld door zones en routes te creëren voor deze verschillende soorten recreatie.

Duurzaam hout

Nederland produceert slechts tien procent van zijn eigen hout. De rest wordt ingevoerd uit andere landen. Hout uit bomen en bossen houdt CO₂ vast. Om de klimaatdoelen te halen, is het belangrijk om meer lokaal, duurzaam geproduceerd en gecertificeerd hout te gebruiken in de bouw en in andere sectoren.

Door te bouwen met hout uit bossen die duurzaam worden beheerd, wordt extra CO₂ opgenomen. Het gebruik van hout vermindert het gebruik van andere bouwmaterialen. Bouwmaterialen als beton en staal zijn vaak slechter voor het milieu, doordat deze bij de winning en productie zorgen voor meer CO₂. Het hout dat we uit Limburg halen, willen we zo lang mogelijk gebruiken en na gebruik ook zoveel als dat kan hergebruiken.

Agrobosbouw en voedselbossen

Agrobosbouw (agroforestry) en voedselbossen zijn interessant, omdat ze ook kunnen bijdragen aan de uitbreiding van bos. Agrobosbouw is het toepassen van bomen in de landbouw. Voorbeelden van agrobosbouw zijn het planten van bomen op akkers, voederbomen voor de veehouderij (zoals kastanjes of noten) en schaduw- en vruchtbomen in weilanden.

Een ander voorbeeld van agrobosbouw zijn voedselbossen. Dat zijn door mensen gemaakte bossen die voedsel produceren. Deze bossen bestaan uit veel verschillende soorten planten, struiken en bomen, vaak afkomstig uit andere delen van de wereld. De belangrijkste functie van deze (tijdelijke) bossen is voedselproductie. Er zijn ook combinaties mogelijk, waarbij een voedselbos ook wordt gebruikt voor de duurzame productie van hout, recreatie en educatie.

4. Meer draagvlak voor bos

We streven naar gezonde bossen die goed zijn voor de toekomst en waar mensen waarde aan hechten. Mensen voelen zich al erg verbonden met bos en natuur, vooral door er gebruik van te maken. We willen mensen beter informeren en meer betrekken bij bossen en het bosbeheer. Zo werken we aan meer initiatieven vanuit de samenleving die zich richten op bomen en bossen. We willen ervoor zorgen dat mensen het belangrijk vinden om goed voor 'hun' bos te zorgen en hier samen met ons actief aan te werken.

Meer informatie

Meer bronsgroen eikenhout in Limburg

Limburgse aanpak Bossen

De hele Limburgse aanpak Bossen is hier te lezen:

www.limburg.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/bomen-bossen/

Uitgave Provincie Limburg Postbus 5700 6202 MA Maastricht

+31 (0)43 389 99 99 | postbus@prvlimburg.nl | www.limburg.nl